

Lex Sarah DNR 67/2021**Rapporten inkom** 4 mars 2021**Utredning inledd** 23 mars 2021**Rapportör** Enhetschef på Barn, unga och familj, Utredning och Uppföljning**Utredare** Alexandra Gocan**Sammanfattning**

Rapporten avser en flicka som bor stadigvarande hos sin mamma. Flickan har enligt en dom från Tingsrätten umgänge med sin pappa varannan vecka torsdag till söndag. Socialtjänsten har en pågående utredning gällande flickan utifrån en oroväckande hemsituation hos pappa. Flickan har 201014 berättat för kuratorn på sin skola att hon blivit utsatt för våld av sin pappa. Anmälan från kurator inkommer till socialtjänsten samma dag. En första bedömning gällande anmälan är gjord men därefter har inte anmälan behandlats vidare av socialtjänsten. Flickans mamma har inte blivit informerad om det flickan har berättat och har således inte haft kännedom om det som inträffat. Flickans mamma har inte heller kunnat skydda flickan för risk att utsättas för våld vid umgänge.

Frågeställning

- *Vad har inträffat och har det inträffade inneburit ett missförhållande i den mening som avses med bestämmelserna om lex Sarah?*
- *Behöver verksamheten vidta några förbättrande åtgärder för att säkerställa att det inträffade inte upprepas?*

Händelseförlopp

Sektionschef uppger att en första anmälan från kuratorn på flickans skola inkommer till socialtjänsten 200928. I anmälan framkommer att flickan under flera samtal med kurator berättat om en oroväckande hemsituation hos pappa. Flickan har även upplevt ha ett påtagligt försämrat mående sedan höstterminens start i augusti 2020. Utredning inleds 201012 och ärendet fördelas ut samma dag.

En ny anmälan från flickans kurator inkommer till socialtjänsten 201014. I anmälan framkommer att flickan i samtal med kurator berättar att hon blivit slagen av sin pappa vid tre tillfällen. Senaste gången var vid umgänge en helg i september. Flickan berättar att pappan slog henne hårt på axeln samt skrek på henne. Sektionschef gör en första skyddsbedömning samma dag som anmälan inkommer. I den skriftliga skyddsbedömningen framkommer att socialtjänsten inte bedömer att flickan är i behov av socialtjänstens omedelbara skydd. Uppgifterna som inkommit bedöms vara allvarliga men inte vara av en sådan karaktär att socialtjänsten behöver gå in med ingripande åtgärder för att skydda flickan omedelbart. Det framkommer vidare att uppgifterna om våld kommer att hanteras inom ramen för utredningen som pågår och att en polisanmälan kommer att övervägas.

Socialtjänsten därefter inte har behandlat anmälan inkommen 201014 vidare. Genomläsning av aktmaterialet visar även på att ingen har arbetat i ärendet

från det att anmälan inkommit 201014 till 201028 då ansvarig medhandläggare ringer till mamma för att boka in ett första möte. Ansvarig socialsekreterare och medhandläggare har därefter varit aktiva i ärendet men det är först i slutet av utredningen som anmälan och uppgifterna om våld uppmärksammas.

Sektionschef uppger att man i ärendet arbetat för att flickan och pappan skulle komma igång med ett bra och övervakat umgänge, i och med att man inte visste om uppgifterna om våld. Umgänget kom av diverse olika anledningar inte igång och flickan har inte träffat sin pappa under utredningstiden. Mamma har därmed kunnat skydda flickan från att bli utsatt av våld trots att mamma inte har delgetts informationen om våld och trots att socialtjänsten inte har behandlat uppgifterna.

Styrande bestämmelser

Principen om att barnets bästa ska beaktas särskilt vid åtgärder som rör barn regleras i såväl 1 kap 2 § SoL som i art 3 barnkonventionen. Socialtjänsten ska verka för att barn och ungdomar växer upp under trygga och goda förhållanden (5 kap 1 § SoL) och barnets bästa ska beaktas i alla beslut som fattas. Socialtjänsten har ett särskilt ansvar att skydda barn som blivit utsatta för våld och har möjlighet att anmäla brott mot barn utan hinder av sekretess (10 kap. 21 § OSL). Det finns ingen lagstadgad skyldighet att polisanmäla utan anmälan ska föregås av en professionell, självständig helhetsbedömning. Socialstyrelsens särskilda föreskrifter säger att en polisanmälan, i de fall det anses vara för barnets bästa, ska göras skyndsamt (SOSFS 2006:12). Ett viktigt skäl att göra polisanmälan är att man därigenom kan bidra till att skydda barnet. Ett annat skäl är att man i regel först genom en anmälan kan få till stånd en tillförlitlig utredning angående brottet. En sådan utredning kan vara en nödvändig förutsättning för att socialtjänsten ska kunna ta ställning till om misstankarna motiverar åtgärder till skydd och hjälp för barnet.

Missförhållandet

Socialtjänsten har det yttersta ansvaret för att den som är i behov av stödinsatser får den hjälp den behöver. I detta ärende har socialtjänsten brustit i att utreda de uppgifter som kommit till socialtjänstens kännedom. Missförhållandet bedöms bestå i bristande handläggning av ärendet som i detta fall inneburit risk att utsättas för våld vid umgänge. Socialtjänsten har även brustit i att göra ett ställningstagande kring huruvida en polisanmälan bör göras eller inte. Socialtjänsten har inte heller pratat med flickan eller med flickans mamma om de uppgifter som flickan lämnat.

Barnets perspektiv

Sedan 1 januari 2020 är barnkonvention lag i Sverige och sedan tidigare regleras socialtjänstens insatser som påverkar eller kan komma att påverka barn i 1 kap 2 § SoL. Barnets bästa ska beaktas i alla beslut som socialtjänsten fattar. Socialtjänsten har brustit i att beakta flickans bästa under pågående utredning. Flickan har riskerat att utsättas för våld av sin pappa vid ett eventuellt umgänge och socialtjänsten har därför misslyckats med att skydda flickan, vilket inte är förenligt med barnets bästa.

Orsaker

Sektionschef uppger i möte att hen inte förstår hur anmälan från 201014 har missats. Sektionschef uppger att det förmodligen brustit i kommunikationen mellan både hen, ansvarig socialsekreterare och medhandläggare.

Sektionschef uppger att hen i efterhand borde ha pratat med ansvarig socialsekreterare och medhandläggare om inkommen anmälan eller informera dem om den. Sektionschef har inte tidigare varit med om att en anmälan har missats och kommunicerade därför inte den inkomna anmälan till socialsekreterarna, utan tog för givet att både ansvarig socialsekreterare och medhandläggare skulle hålla sig uppdaterade i ärendet och att anmälan skulle på så vis skulle uppdagas.

Sektionschef uppger att ansvarig socialsekreterare haft mycket frånvaro på grund av vård av barn och sjukdom. Ansvarig socialsekreterare bekräftar att hen haft mycket frånvaro och att de många avbrotten i arbetet gjort att hen inte kunnat hålla ihop ärendet. Sektionschef uppger att sektionen har rutiner för hur ärenden ska hanteras vid frånvaro och att medhandläggaren i ett ärende ansvarar för hanteringen av ärendet under tiden ansvarig socialsekreterare är frånvarande. Socialsekreterarna lägger dock upp sitt arbete på olika sätt och det är inte alltid det arbetssättet efterföljs. Vidare har socialsekreterarna kontinuerliga ärendegenomgångar med sektionsschef. Anmälan inkommen 201014 har trots dessa rutiner missats.

Åtgärder

Omedelbara åtgärder Ytterligare vidtagna och pågående åtgärder

Verksamhetschef för Barn och unga bedömde den 23 mars 2021 att omedelbara åtgärder inte behövde vidtas.

Ytterligare vidtagna och pågående åtgärder

När anmälan inkommen 201014 och uppgifterna om våld uppmärksammades gjordes en skriftlig ställningstagande kring polisanmälan. I ställningstagandet från 210305 framkommer att ansvarig socialsekreterare och medhandläggare i ärendet inte bedömer att en polisanmälan ska göras. Genomläsning av aktmaterialet visar på att bedömningen är gjord i samråd med närmsta chef och personal på Barnahus. Ansvarig socialsekreterare och medhandläggare har samma dag ett samtal med mamma där mamma delges anmälan från 201014 samt får information om att en anmälan enligt lex Sarah kommer att göras då socialtjänsten ser allvarligt på det inträffade.

Förslag till ytterligare åtgärder

Sektionschef bör lyfta det inträffade i arbetsgruppen och gå igenom de befintliga rutiner som arbetsgruppen har vid frånvaro så som sjukdom eller vård av barn. Sektionschef bör även se över rutiner för hur arbetsgruppen hanterar långvarig frånvaro, som det rört sig om i detta fall, samt vid de tillfällen då både ansvarig socialsekreterare och medhandläggare inte är i tjänst. Vidare bör arbetsgruppen diskutera vikten av att kommunicera det man gjort i en kollegas ärende vid frånvaro för att vara helt säker på att kollegan får ta del av informationen. Socialsekreterarna har även ett ansvar att hålla sig uppdaterade i sina ärenden och gå igenom sina ärenden efter frånvaro.

Har något liknande hänt tidigare?

Inom ramen för en Lex Sarah har brister i handläggning och dokumentation uppmärksammats vid flera tidigare tillfällen. Brister i handläggning som inneburit att en inkommen anmälan har missats har inte tidigare uppmärksammats.

Anmälan till IVO

Bristande handläggning i ärendet, avsaknad av ställningstagande kring polisanmälan samt bristfällig information till mamma bedöms utgöra ett allvarligt missförhållande eller en påtaglig risk för allvarligt missförhållande enligt lex Sarah. Det inträffade ska därför anmälas till Inspektionen för vård och omsorg, IVO.

Beslut

- att godkänna utredningen
- att ge samtliga sektionschefer i uppdrag att se över sektionens rutiner för vanlig frånvaro samt långvarig frånvaro
- att inom ramen för intern kontroll följa upp och återrapportera effekterna av åtgärderna genom stickprovskontroller under 2022. Genom att tillämpa stickprovskontroller ämnar socialförvaltningen ta reda på ifall långtidssjukskrivning påverkat handläggning eller genomförande av insats.
- att anmäla ärendet till Inspektionen för vård och omsorg, IVO, då det inträffade bedöms utgöra ett allvarligt missförhållande eller en påtaglig risk för allvarligt missförhållande enligt 14 kap. 7 § SoL.

Helsingborg den 27 september 2021

Emelie Erixon
Socialdirektör

Utredningskällor

Rapport

Aktmaterial

Samtal med sektionschef Utredning och Uppföljning, Barn, unga och familj

Skriftlig information från ansvarig socialsekreterare

